

Afdeling **Concern Financiën**
 Onderwerp **Voortgangsrapportage-II 2009**

Bezoekadres
 Waagstraat 1

Postadres
 Postbus 20001
 9700 PB Groningen

De leden van de raad van
 de gemeente Groningen
 te
 GRONINGEN

Wij zijn met het
 openbaar vervoer
 bereikbaar, buslijnen 1,
 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
 vertrektijden krijgt u via
 0900-92 92

Telefoon (050) 367 76 71 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk BD 09.2108546

In uw antwoord graag
 datum en kenmerk
 vermelden.

Datum **1 1 DEC 2009** Uw brief van Uw kenmerk

E-mailadres
 bestuursdienst@bsd.gro
 ningen.nl

Website

Geachte mevrouw/heer,

In deze brief informeren wij u over de prognose van het resultaat 2009 op basis van een volledige 3^e kwartaalafsluiting (realisatie tot en met september 2009).

Het verwachte voordelige resultaat over 2009 komt uit op 27,5 miljoen euro, gespecificeerd als volgt:

Prognose resultaat:

Concernresultaat		21,7
Dienstresultaat		0,4
- waarvan regulier dienstresultaat	0,5	
- waarvan t.g.v./t.l.v. concern	-0,1	
Bijzonder resultaat		5,4
Totaal resultaat		27,5

In de Zomerbrief hebben we een positief resultaat van 24,5 miljoen euro geprognosticeerd. De accountant heeft zowel de kwartaalafsluitingen als de prognoses van de diensten beoordeeld. Wij hebben u over de uitkomsten hiervan in oktober 2009 geïnformeerd. De accountant heeft geconstateerd dat er een aanzienlijke verbeterslag op zowel concern- als dienstniveau is doorgevoerd in het proces van de kwartaalafsluiting en totstandkoming van de prognoses. De accountant geeft ook aan dat de voorspelbaarheid van de prognose van het te verwachten resultaat aanzienlijk is verbeterd.

Voordat we de resultaten gaan toelichten, willen wij u informeren over een aantal ontwikkelingen in verband met de recessie.

Bijstandsuitkeringen

Tot en met november 2009 is het aantal WWB-ers jonger dan 65 jaar met 232 toegenomen. We verwachten dat de totale toename in 2009 niet groter zal zijn dan de verwachte stijging van 300 klanten. Het effect van de economische crisis op de werkloosheid is tot nu toe dus meegevallen. Een goede prognose blijft echter lastig. We verwachten dat in 2010 en 2011 de gevolgen wel duidelijk merkbaar zullen zijn. Voor 2010 gaan we vooralsnog uit van een sterke toename van het aantal bijstands-gerechtigden.

Afval

We verwachten dat ook de opbrengst bedrijfsafval onder druk komt te staan door de recessie. We zien echter in de voorliggende voortgangsrapportage dat de invloed van de recessie nog niet zichtbaar is in de opbrengsten. In de loop van 2009 zijn een aantal contracten opgezegd waarvan de gevolgen naar verwachting in 2010 zichtbaar worden. In de begroting 2010 houden we rekening met lagere opbrengsten. Dit is echter onzeker en het zou ook nog mee kunnen vallen. Reden hiervoor is dat onze zakelijke klanten niet zo zeer in de industriële sector zitten. Wij houden een stevige vinger aan de pols door maandelijks onze zakelijke portefeuille door te lichten. Eventuele ontwikkelingen melden we u in de eerste Voortgangsrapportage van 2010.

Bouwleges

De huidige economische situatie heeft ook als gevolg dat grote bouwplannen uitblijven of vertraagd zijn. De inkomsten van bouwleges zijn, in tegenstelling tot voorgaande jaren, lager dan begroot en ontwikkelingen voor de toekomst zijn onzeker. We verwachten over 2009 een negatief resultaat van 2,7 miljoen euro.

Specificatie van de resultaten:

Concernresultaat			
1	Liquidatie IZA		4,5
2	Algemene uitkering Rijk		4,0
3	Maatregelen voor terugdringen tekort		2,7
4	Verkoop pand Praediniussingel		2,0
5	Onderwijshuisvesting		1,8
6	Incidentele vrijval van structureel nieuw beleid		1,8
7	Rente		1,1
8	Belastingen		2,0
9	Verkoop grond Peizerweg en Zodiakgebouw		0,6
10	Overig		1,2
Subtotaal concernresultaat			21,7

Dienstresultaat			
11a	SOZawe-WWB		0,3
11b	SOZawe-dienst		-1,3
12a	OCSW, bedrijfsvoering		-1,1
12b	OCSW, bestemd		0,7
13	RO/EZ		0,9
14	Milieudienst		0,9
15	Bestuursdienst		0,2
16	DIA		0,0
17	HVD		-0,2
Subtotaal dienstresultaat			0,4

Bijzonder resultaat			
19	Wmo voorzieningen		3,0
20	Wmo huishoudelijke hulp		1,4
21	Grondzaken		1,4
22	Bijzondere bijstand		0,6
23	Afvalstoffenheffing		0,8
24	Riolering		0,5
25	Centrale ICT Organisatie		0,3
26	Bouwleges		-2,7
27	Overig		0,1
Subtotaal bijzonder resultaat			5,4

Totaal resultaat			27,5
-------------------------	--	--	-------------

Toelichting van de resultaten

Concernresultaat

1. Liquidatie IZA

V 4,5 miljoen euro

De gemeenschappelijke regeling IZA is met de invoering van het nieuwe ziektekostenstelsel per 1 januari 2006 opgeheven. In het kader van de afwikkeling van de liquidatie is alle in de IZA deelnemende lichamen een evenredig deel van het vermogen uitgekeerd. Die uitkering gebeurt in twee tranches. In 2009 90% en in 2013 10%. Voor de gemeente Groningen is een uitkering in 2009 ontvangen van 4,5 miljoen euro. Over de inzet hiervan willen we nog overleggen met de vakbonden.

2. Algemene uitkering Rijk

V 4,0 miljoen euro

Op grond van plaatselijke en landelijke volumeontwikkelingen ontvangen we in 2009 4 miljoen euro extra uit het Gemeentefonds.

3. Maatregelen voor terugdringen tekort

V 2,7 miljoen euro

In de Voorjaarsbrief hebben we een aantal maatregelen aangekondigd om het verwachte tekort in 2009 op te lossen. Het stoppen van de rentevergoeding over de tegoeden die in de reserves worden aangehouden, levert 2,1 miljoen euro op. Wij verwachten dat de personeelsstop in 2009 600 duizend euro op zal leveren.

4. Verkoop Pand Praediniussingel

V 2,0 miljoen euro

Het pand van het voormalige Natuurmuseum is per 1 juni overgedragen aan de Hanze Hogeschool. Het voordeel is de verkoopopbrengst minus de boekwaarde en gemaakte kosten.

5. Onderwijshuisvesting

V 1,8 miljoen euro

Het voordeel ontstaat door vertraging in de uitvoering van projecten, waardoor er lagere kapitaallasten zijn (V 870 duizend euro) en meevallers in huurverplichtingen, verzekeringen en OZB (V 530 duizend euro). Ook is er 400 duizend euro vrijval aan balansposten. Daarbij gaat het om oude beschikkingen waar uitzicht op uitvoering niet aanwezig is.

6. Incidentele vrijval van structureel nieuw beleid

V 1,8 miljoen euro

Incidentele vrijval van structureel beschikbaar gesteld Nieuw beleidsgeld is concernresultaat. Het bedrag van 1,8 miljoen euro bestaat uit meerdere posten. Bij de dienst RO/EZ is er vrijval van 500 duizend euro op de kapitaallasten van structurele middelen nieuw beleid. Dit is na aftrek van de in het handboek financieel beheer geormerkte bedragen voor het structuurplan en economisch businessplan (EBP). De grootste overige vrijgevallen bedragen betreffen Investeringsbijdrage fysiek 220 duizend euro, Groninger woonkwaliteit 200 duizend euro, stalling scootmobielen 275 duizend euro en speelruimtebeleid 290 duizend euro.

7. Rente**V 1,1 miljoen euro**

De korte mismatch financiering leidt tot een rente voordeel van 1,7 miljoen euro. Door hogere saldi van de reserves en voorzieningen ontstaat een voordeel van 1,3 miljoen euro. Op de rente van de exploitatie en externe bankpositie/deposito's verwachten we een nadeel van 1,9 miljoen euro.

8. Belastingen**V 2,0 miljoen euro**

Er is een meeropbrengst van de OZB doordat er hogere economische waardes zijn bij de bedrijfspanden (V 1,2 miljoen euro). De afhandeling van bezwaren leidt tot een lagere derving dan bij de begroting werd aangenomen (V 500 duizend euro). Er is ook een meeropbrengst logiesbelasting (V 256) , bestemd voor Marketing Groningen.

9. Verkoop grond Peizerweg en Zodiakgebouw**V 0,6 miljoen euro**

De verkoop van het grond Peizerweg en het Zodiakgebouw levert een voordeel op van 600 duizend euro.

10. Overig**V 1,2 miljoen euro**

Dit is een optelsom van diverse kleinere voor- en nadelen.

Dienstresultaat**11a. SOZAWE WWB-inkomensdeel****V 0,3 miljoen euro**

De neerwaartse bijstelling van het verwachte resultaat 2009 op het WWB-inkomensdeel is ten opzichte van de Zomerbrief 2,4 miljoen euro negatief. We verwachten nu een voordeel van 300 duizend euro. Er is een nadere analyse uitgevoerd op de uitgaven ten laste van het inkomensdeel. Daarbij is een ontwikkeling geconstateerd in de uitkeringsadministratie (GWS) welke zich eerder in het financiële informatiesysteem (FIS) niet goed liet zien. De belangrijkste oorzaken van de bijstelling zijn een hogere gemiddelde uitkering en een toename van de oninbaarheid van WWB vorderingen. De gemiddelde uitkering waarmee nu in de prognose rekening is gehouden zal hoger uitvallen waardoor de uitkeringslasten met 1,5 miljoen euro toenemen. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de verwerking van de alleenstaande ouderkorting als gevolg van de afspraken hierover met de Belastingdienst. De hogere gemiddelde uitkering heeft ook gevolgen voor het financieel meerjarenbeeld. Daarnaast neemt als gevolg van de slechte economisch omstandigheden de oninbaarheid van de vorderingen ten opzichte van de terugvorderingen toe waardoor de inkomsten op het inkomensdeel naar verwachting 1,2 miljoen euro lager zullen uitvallen. Het is op dit moment moeilijk in te schatten in hoeverre deze tendens zich voortzet en welke gevolgen dit heeft voor het financieel meerjarenbeeld.

Gezien de verschillen die nu zijn ontstaan hebben we besloten de data uit GWS maandelijks te analyseren. Ook gaan we na hoe de oninbaarheid van de WWB vorderingen beter kunnen worden geprognosticeerd.

11b. t/m 18 Dienstresultaten**V 0,1 miljoen euro**

We verwachten bij de diensten kleinere voor- en nadelen met uitzondering van de diensten OCSW en SOZAWE. De tekorten bij de dienst OCSW worden veroorzaakt door vertraging in de realisering van de concernbezuinigingen en overige bedrijfsvoeringsknelpunten. Wij houden rekening met een tekort van 1,1 miljoen euro. Daarvan zal waarschijnlijk 400 duizend euro ten laste van het concern komen. Onderdeel van het dienstresultaat van OCSW is ook een aantal resultaten die bij de Tussentijdse resultaatbestemming zijn betrokken. Het zijn geen vrij besteedbare resultaten. De lopende beleidsprojecten worden afgerond in 2010. Het gaat om Krachtwijken, Mantelzorg, Onderhoud drafbaan en RAAK gelden (V 700 duizend euro).

De dienst SOZAWE verwacht een tekort op de bedrijfsvoering van 1,3 miljoen euro. Het nadeel ontstaat door niet gerealiseerde bezuinigingen en overbezetting. Onderdeel van de niet gerealiseerde bezuinigingen is de korting van het Rijk in verband met de ketensamenwerking UWV.

Wij hebben u bij de behandeling van de begroting 2010 geïnformeerd over de door ons genomen maatregelen bij de diensten OCSW en SOZAWE.

Het positieve dienstresultaat van RO/EZ van 900 duizend euro ontstaat voornamelijk door een overdekking op de organisatiekosten.

De Milieudienst heeft een voordelig dienstresultaat van 900 duizend euro. Dit voordeel ontstaat door lagere overheadkosten en lagere kapitaallasten.

Bijzonder resultaat**19. Wmo voorzieningen****V 3,0 miljoen euro**

We verwachten dat de kosten voor verstrekkingen 3 miljoen euro lager zullen uitvallen. Zowel de kosten voor verstrekkingen wonen als de kosten voor verstrekking vervoer en rolstoelen vallen lager uit. Hiervan is 800 duizend euro vrijval van aangegane verplichtingen. Deze vrijval is het gevolg van een onderzoek naar deze verplichtingen.

20. Wmo huishoudelijke hulp**V 1,4 miljoen euro**

Het voordeel van de kosten van huishoudelijke hulp ontstaat met name door herindicaties waardoor er een afname is van het gemiddelde aantal uren per cliënt, een voordeel van 790 duizend euro.

Ook zien we bij het Persoonsgebonden budgeteffecten van de herindicaties en een afname van het gemiddelde aantal per uren per cliënt. Ook hebben er afrekeningen plaatsgevonden uit 2007 en 2008. In totaal een voordeel op het Persoonsgebonden budget van 630 duizend euro.

21. Grondzaken**V 1,4 miljoen euro**

De begrote onttrekking van 1,4 miljoen euro voor de beheers- en inrichtingsmaatregelen Westrand (Pure) is nog niet nodig. Het project Westrand is een project waarin met andere partijen grondruil moet plaatsvinden. De onderhandelingen hierover vergen meer tijd.

22. Bijzondere bijstand**V 0,6 miljoen euro**

Het verschil bestaat met name uit:

Extra uitkering chronisch zieken en gehandicapten	200	N
Budget Armoedebestrijding onder kinderen	500	V
Restant 50-euro maatregel	143	V
Budget Armoedepact	118	V
Kinderfonds	115	V
Aanvullende ziektekostenverzekering	115	N

In het laatste kwartaal van dit jaar wordt de *uitkering-2009 voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen* verstrekt. Hiervoor is in eerste instantie 1,1 miljoen euro uitgetrokken. Bij deze berekening zijn wij uitgegaan van 5500 verstrekkingen (inclusief de zogenaamde zelfaanvragers). Deze schatting was gebaseerd op de ervaringen bij de vorige twee eenmalige uitkeringen. Nu blijkt het aantal verwachte verstrekkingen 1.000 meer te zijn. In totaal verwachten we een overschrijding van het budget met 200 duizend euro.

Het budget voor armoedebestrijding bij kinderen zal dit jaar niet volledig worden ingezet. Er ontstaat een vrijval van 500 duizend euro. Dit geld zetten we vooral in voor de pc-regeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs. De nu vrijvallende middelen zijn nodig voor de dekking van de pc-regeling in de komende jaren. Op de 50-euro maatregel ontstaat een voordeel van 143 duizend euro. Er is nog een incidenteel voordeel van 118 duizend euro op het budget armoedepact; het budget Kinderfonds geven we niet volledig uit en er is een overschrijding op de aanvullende ziektekostenverzekering door het hogere gebruik hiervan.

22. Afvalstoffenheffing**V 0,8 miljoen euro**

Er wordt minder huishoudelijk afval ingezameld. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de recessie (minder consumptie levert minder afval op).

23. Riolering**V 0,5 miljoen euro**

Het voordeel ontstaat door lagere doorbelaste apparaatskosten, lagere uitgaven op het programmabudget en lagere kosten door het aanbesteden van baggeren van vijvers en minder incidentele rioolreparaties.

24. Centrale ICT organisatie**V 0,3 miljoen euro**

We verwachten voor ruim 400 duizend euro meeropbrengsten. Het gaat daarbij met name om uitbreiding van de werkplekken, extra applicaties en uitbreiding telewerken.

25. Bouwleges**N 2,7 miljoen euro**

De aanvragen voor meerdere grote projecten zijn aangehouden en/of stopgezet vanwege de recessie. Door de huidige economische omstandigheden is er sprake van een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren. Onzeker is of en in welke mate deze ontwikkeling zich gaat voortzetten in 2010 en daarna. Er is een onzekerheidsmarge van – 850 duizend euro in verband met zes grote projecten.

26. Overige voor- en nadelen*V 0,1 miljoen euro*

Dit betreft een optelsom van kleine afwijkingen.

Vrij besteedbaar resultaat

Besteedbaar resultaat:	
Algemene uitkering Rijk	4,0
Wmo budgetten	3,0
Maatregelen terugdringen tekort	2,7
Overschot WWB - inkomensdeel	0,0
Bouwleges	-2,3
Belastingen	1,7
Verkoop pand Praediniussingel	2,0
Incidentele vrijval van structureel nieuw beleid	1,3
Onderwijshuisvesting	1,8
Overige rentevoordelen	1,1
Tekorten bedrijfsvoering OCSW en SOZawe	-0,4
Overige voor- en nadelen	0,9
Totaal	15,8

Voor de prognose van het vrij besteedbaar resultaat 2009 zijn we uitgegaan van de volgende aannames:

- de bijzonder resultaten, behalve Wmo Huishoudelijke verzorging (1,4 miljoen euro) en het niet verplichtte deel van de Wmo voorzieningen (1,6 miljoen euro) worden verrekend met de bestemmingsreserves;
- in de prognose van het WWB Inkomensdeel (= dienstresultaat) is uitgegaan van de toekenning van de Meerjarig Aanvullende Uitkering van 5,9 miljoen euro, conform advisering van de toezichthouder aan de minister van SZW. Dit is nog geen formeel besluit/beschikking. De beschikking is ook nu nog niet ontvangen.
- de overige dienstresultaten zijn niet vrij besteedbaar.

In de Zomerbrief gingen wij nog uit van een vrij besteedbaar resultaat van 18 miljoen euro. In de begroting 2010 zijn we uitgegaan van een vrij besteedbaar resultaat van 21,1 miljoen euro. Bij de jaarrekening 2009 komen we hierop terug en zullen zonodig aanvullende voorstellen doen voor de dekking van het ingezette nieuw beleid in 2010.

Toelichting op de verschillen met Zomerbrief

We verwachten nu een positief resultaat van 27,5 miljoen euro. Bij de Zomerbrief gingen wij nog uit van een positief resultaat van 25 miljoen euro. Wij vinden dit verschil acceptabel. De diensten hebben inmiddels actie ondernomen en de nog niet geanalyseerde balansposten uitgezocht. In december van dit jaar vindt nog een workshop plaats over de kwartaalafsluiting en de prognoses, waarbij ook rollen, gedrag en verantwoordelijkheden worden betrokken.

	Zomerbrief	VGR-II	Vershil
Concernresultaat	19,0	21,7	2,7
Dienstresultaat	-0,3	0,4	0,7
- waarvan regulier dienstresultaat	0,3	0,5	0,2
- waarvan t.g.v./t.l.v. concern	-0,6	-0,1	0,5
Bijzonder resultaat	5,8	5,4	-0,4
Totaal resultaat	24,5	27,5	3,0

We vinden dat er goede vooruitgang is geboekt, zowel bij de kwartaalafsluiting (als basis voor het geven van een goede prognose) als bij het prognosticeren zelf.

Onderstaand gaan we in op de belangrijkste verschillen.

Concernresultaat 2,7 V

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- opschoning balansposten WMOO 0,4 V
- integratie-uitkering WMO 0,5 V
- belastingen 0,9 V
- overig 0,9 V

De dienst OCSW heeft de balansposten van de WMOO beoordeeld en gewaardeerd; hieruit blijkt dat 400 duizend euro kan vrijvallen. Via de algemene uitkering is 500 duizend euro ontvangen voor de uitvoering van de WMO. Deze gelden moeten nog worden verrekend met andere diensten. Inmiddels is een tussentijdse resultaatbestemming aan u voorgelegd om dit budget beschikbaar te houden voor 2010. Bij het samenstellen van de Zomerbrief hadden hiermee geen rekening gehouden. De OZB opbrengsten zijn gestegen met 900 duizend euro. Er minder derving door bezwaren er zijn hogere waarden voor de bedrijfspanden en er heeft een kadastrale controle plaatsgevonden. We hebben de DIA opdracht gegeven een externe audit te laten uitvoeren met als doel de kwaliteit van de OZB prognose verder te verbeteren.

Dienstresultaat 0,7 V

De dienstresultaten zijn in totaal 700 duizend euro hoger.

Specificatie:

- Zuidelijke ringweg 0,5 V
- WWB-inkomensdeel 2,4 N
- Overige dienstresultaten 2,6 V

Voor het nadeel van 500 duizend euro op de Zuidelijke Ringweg, zoals opgenomen in de Zomerbrief, is inmiddels een kredietaanvraag aan u voorgelegd. We willen hiervoor dekking vinden in de beschikbare RSP gelden.

Op het WWB-inkomensdeel hadden we in de Zomerbrief geen rekening gehouden met een hogere gemiddelde uitkering en een toename van de oninbaarheid van WWB vorderingen. Wij verwijzen u ook naar de toelichting onder 11a.

Door de diensten is nadrukkelijk gestuurd op onderuitputting. Mede daardoor is er nu sprake van een positiever resultaat.

SOZAWE

Het dienstresultaat van SOZAWE is 800 duizend euro positiever. Door extra incidentele dekking uit projecten en dekking uit het Participatiebudget kon het nadelig dienstresultaat van de dienst naar beneden worden bijgesteld.

OCSW

De dienst OCSW heeft bij de Zomerbrief een aantal resultaten op beleidsprojecten niet gemeld. Het gaat om beleidsprojecten die worden voortgezet in 2010. Deze voordelen maken onderdeel uit van de Tussentijdse Resultaatbestemming 2009, die u onlangs van ons hebt ontvangen. Het gaat hierbij om 700 duizend euro.

RO/EZ

Het dienstresultaat van RO/EZ valt 500 duizend euro voordeliger uit. De oorzaken daarvan zijn divers. Het resultaat op de organisatiekosten valt 500 duizend euro voordeliger uit door overdekking door een hogere productiviteit bij inhuur derden en niet aangepaste tarieven.

Milieudienst

De Milieudienst heeft ten opzichte van de Zomerbrief een voordeel van 600 duizend euro. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere overheadkosten en lagere kapitaallasten.

Bijzonder resultaat 0,4 N

Er zijn positieve afwijkingen bij Grondzaken (600 duizend euro) en de afvalstoffenheffing (400 duizend euro). Bij Grondzaken ontstaat dit door resultaten op de slotcalculaties die nog niet in de Zomerbrief waren meegenomen. Bij de afvalinzameling is ondanks de recessie een aantal nieuwe contracten afgesloten. Hiertegenover staan echter ook contractopzeggingen die pas vanaf 2010 gaan doorwerken in de opbrengsten van het bedrijfsafval. Het nadelige resultaat van 1,3 miljoen euro van het Parkeerbedrijf, zoals we die hebben gemeld in de Zomerbrief, vervalt doordat we de hogere lasten ten laste willen brengen van de bestemmingsreserve om begrotingsonrechtmatigheid te voorkomen. De bouwleges zijn 2,7 miljoen euro negatiever ten opzichte van de Zomerbrief. Dit heeft vooral te maken met de recessie waardoor grote projecten vertragen of worden stopgezet. We zijn van mening dat de huidige prognoses van het Parkeerbedrijf en de bouwleges voorzienbaar waren in de Zomerbrief.

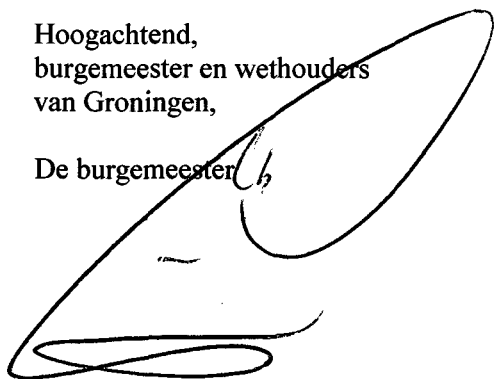
In de raadscommissie F&V gingen we nog uit van een resultaat van 25 miljoen euro. We hebben daarna nog geconstateerd dat we op een aantal onderdelen begrotingsonrechtmatigheid verwachtten. We stellen u daarom voor dit door een laatste slotwijziging nog aan te passen. Het gaat om wijzigingen waarvan de nadelige resultaten ten laste komen van daarvoor ingestelde bestemmingsreserves. Daardoor wordt het resultaat 2,5 miljoen euro hoger. De wijzigingen betreffen de kosten van de verzelfstandiging WMOO (600 duizend euro), het Parkeerbedrijf (1 miljoen euro) en de kosten van Personeel in balans (900 duizend euro). Wij verwijzen u naar ons afzonderlijk voorstel over de eindejaarsbegrotingswijzigingen.

Tot slot delen wij u mee dat wij de stand van zaken bij de onderzoeken doelmatigheid- en doeltreffendheid, bij de aanbevelingen van de rekenkamercommissie, bij de slot- en nacalculaties, bij de omloopsnelheid van facturen en het overzicht van af te handelen accountantsaanbevelingen afzonderlijk ter visie hebben gelegd.

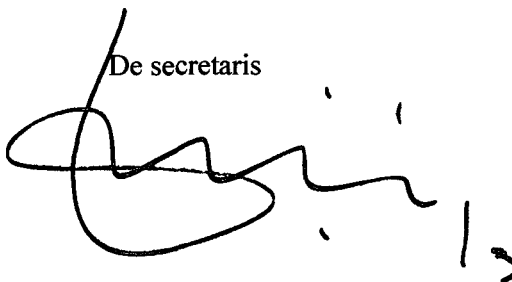
Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

De secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a large initial 'S' followed by a series of loops and a long horizontal stroke at the end.

Bijlage: Resultaten per dienst, programma en productgroep.

Voorspeld resultaat per dienst

Dienst	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	prognose saldo baten en lasten 2009	actuele begroting 2009	afwijking Turap II	afwijking turap Zomerbrief	verschil Zomerbrief - Turap II
Bestuursdienst	190.681	56.543	246.224	27.930	274.154	260.671	13.483	12.856	627
Dienst Informatie en Administratie	34.104	-1.041	33.063	241	33.304	30.945	2.359	1.078	1.281
DSW	-5.752	1.116	-4.636	0	-4.636	-5.236	600	600	0
Hulpverleningsdienst	-32.737	-14.146	-46.883	2.557	-44.326	-47.647	3.321	3.401	-80
Milieudienst	-4.531	-2.863	-7.394	-2.423	-9.817	-11.704	1.887	994	893
Onderwijs Cultuur Sport Welzijn	-80.483	-19.429	-99.912	1.704	-98.208	-101.997	3.789	2.124	1.665
Ruimtelijke Ordening/ Economische Za	-39.598	-44.862	-84.460	-1.077	-85.537	-86.069	532	658	-126
Sociale Zaken en Werk	-37.355	-1.211	-38.565	-1.780	-40.345	-39.539	-806	716	-1.522
Treasury	2.081	843	2.924	0	2.924	576	2.348	2.121	227
Totaal	26.410	-26.050	361	27.152	27.513	0	27.513	24.548	2.965

Voorspeld resultaat per programma en productgroep.

Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	actuele begroting 2009	prognose saldo baten en lasten 2009
8.01	SZW	Inkomen	-20.892	3.943	280	-16.669	-16.074	-595
8.02	SZW	Werk	-8.489	-2.449	-3.861	-14.799	-13.746	-1.053
8.03	SZW	Zorg	-7.805	-2.643	1.699	-8.749	-9.550	801
3.01	DSW	Sociale werkvoorziening	-5.752	1.116	0	-4.636	-5.236	600
Totaal Werk en Inkom			-42.939	-32	-1.882	-44.853	-44.606	-247

Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	actuele begroting 2009	prognose saldo baten en lasten 2009
5.05	MD	Marktwezen	-98	-34	0	-132	-7	-125
6.10	OCSW	Handel en ambacht/ martini plaza	-1.915	0	0	-1.915	-1.934	19
6.23	OCSW	Internationale betrekkingen	-168	-68	-2	-238	-238	0
7.05	RO/EZ	Verkeer en vervoer	-11.990	-4.902	-3.428	-20.319	-20.266	-53
7.06	RO/EZ	Parkeerbedrijf	-388	286	687	585	585	0
7.07	RO/EZ	Bedrijfsterreinen/kantoren	-567	-3.329	-1.628	-5.524	-6.424	900
7.12	RO/EZ	Economisch Businessplan	-2.284	-1.917	367	-3.834	-3.979	145
7.22	RO/EZ	Buitenbezittingen	0	5	-5	0	0	0
7.24	RO/EZ	In exploitatie te nemen eigendommen	336	-822	486	0	0	0
7.27	RO/EZ	Binnenbezittingen	-274	178	-60	-156	-176	20
	RO/EZ	Overig vestigingsklimaat	-3.289	-3.813	118	-6.985	-7.054	69
Totaal Vestigingsklimaat			-20.635	-14.418	-3.465	-38.518	-39.493	975

Leefomgeving			saldo	actuele	actuele	prognose		
Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	actuele	prognose
			jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	begroting	saldo baten
					mutaties	res.	2009	en
							lasten	2009
4.01	HVD	Brandweezorg	-11.920	-4.151	484	-15.587	-14.680	-907
4.02	HVD	Rampenbestrijding	-240	-346	0	-586	-586	0
4.03	HVD	Meldkamer	-675	-219	0	-894	-894	0
4.04	HVD	Ambulancedienst	-793	410	0	-383	0	-383
5.01	MD	Afval	3.960	631	-116	4.475	3.285	1.190
5.02	MD	Straatreiniging	-3.960	-1.599	492	-5.067	-5.874	807
5.03	MD	Centrale werkplaats	60	7	0	67	35	32
5.04	MD	Riolering en waterzuivering	-395	-213	0	-608	-621	13
5.06	MD	Centraal meldpunt evenementen	-361	-129	0	-490	-466	-24
5.08	MD	Duurzame bedrijvigheid	-1.156	-461	0	-1.617	-1.826	209
5.09	MD	Duurzaam bodembeheer	-511	-207	-179	-897	-846	-51
5.10	MD	Duurzame stedelijke ontwikkeling	-713	-161	0	-874	-865	-9
6.20	OCSW	Openluchtrecreatie	-1.406	-457	27	-1.836	-1.848	12
7.08	RO/EZ	Geluidswering/ Bodem	-426	379	-185	-232	-232	0
7.13	RO/EZ	Wegen	-3.258	-2.841	36	-6.063	-6.713	650
7.14	RO/EZ	Groen en speelvoorzieningen	-8.686	-4.515	512	-12.689	-12.163	-526
7.15	RO/EZ	Kunstwerken	-1.484	-849	834	-1.499	-1.539	40
7.16	RO/EZ	Riolering	5.906	-4.417	0	1.489	1.025	464
7.17	RO/EZ	Verkeersvoorzieningen	-2.282	-1.186	126	-3.342	-3.337	-5
7.18	RO/EZ	Beheer	-1.231	-759	0	-1.990	-1.993	3
7.19	RO/EZ	Handhaving	-523	-119	0	-642	-435	-207
7.20	RO/EZ	Water	-4.957	-2.296	2.003	-5.250	-5.158	-92
7.21	RO/EZ	Begraafplaatsen	-748	-394	0	-1.142	-1.241	99
	RO/EZ	Overig leefomgeving	-880.791	2010.791	-12	1.118	238	880
Totaal	Leefomgeving		-36.680	-21.881	4.022	-54.539	-56.734	2.195

Woonklimaat			saldo	actuele	actuele	prognose		
Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	actuele	prognose
			jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	begroting	saldo baten
					mutaties	res.	2009	en
							lasten	2009
7.02	RO/EZ	Woningbouwlocaties/wijkvernieuwing	-1.149	-401	-1.119	-2.669	-2.963	294
7.03	RO/EZ	Particulier woningbeheer	11.114	-11.281	-121	-298	-482	194
7.04	RO/EZ	Bouwtoezicht	-1.946	-1.856	-267	-4.069	-1.542	-2.527
7.10	RO/EZ	Monumenten en archeologie	-1.731	207	440	-1.084	-1.072	-12
7.23	RO/EZ	Woonwagenvoorzieningen	-213	10	0	-203	-203	0
7.26	RO/EZ	Erfpachterreinen	189	59	-125	103	-89	192
7.34	RO/EZ	Wijkvernieuwing	-469	-2.140	-161	-2.770	-2.770	0
	RO/EZ	Overig woonklimaat	-4.494	-459	119	-4.833	-4.757	-76
Totaal	Woonklimaat		1.281	-15.860	-1.234	-15.813	-13.878	-1.935

Duurzame ontwikkeling			saldo	actuele	actuele	prognose		
Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	actuele	prognose
			jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	begroting	saldo baten
					mutaties	res.	2009	en
							lasten	2009
5.07	MD	Duurzame ontwikkeling	-1.357	-697	-2.620	-4.674	-4.519	-155
7.09	RO/EZ	Groen en recreatievoorziening	37	-879	842	0	0	0
	RO/EZ	Overige duurzame ontwikkeling	-394	52	0	-342	-369	27
Totaal	Duurzame Ontwikkeling		-1.714	-1.524	-1.778	-5.016	-4.888	-128

Onderwijs en welzijn				saldo	actuele	actuele	prognose
Pr.nr.	Dienst Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	begroting	saldo baten
		jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	2009	en
				mutaties	res.	2009	lasten 2009
6.01	OCSW Basisonderwijs	32	-834	0	-802	-802	0
6.02	OCSW (Voortgezet) speciaal onderwijs	666	-995	0	-329	-329	0
6.03	OCSW Voortgezet onderwijs	-2.050	1.582	0	-468	-468	0
6.04	OCSW Huisvesting scholen	-9.896	-1.098	-1.763	-12.757	-14.545	1.788
6.05	OCSW Kansensbeleid	-2.106	1.397	-5	-714	-714	0
6.05	OCSW Vensterscholen	-1.258	-239	42	-1.455	-1.545	90
6.06	OCSW Volwasseneneducatie	-1.981	2.053	0	72	72	0
6.07	OCSW Overige projecten onderwijs	-2.058	-2.654	1.193	-3.519	-3.439	-80
6.22	OCSW Emancipatiezaken	-456	3	68	-385	-385	0
6.25	OCSW Sociaal cultureel werk	-10.357	-5.258	69	-15.546	-16.310	764
6.26	OCSW Kinderopvang	-3.261	-966	326	-3.901	-4.012	111
6.27	OCSW Maatschappelijke dienstverlening	-721	-2.352	-49	-3.122	-3.122	0
6.28	OCSW Jeugdhulpverlening	-610	-316	-10	-936	-936	0
6.29	OCSW Ouderenbeleid	-835	-596	-16	-1.447	-1.447	0
6.30	OCSW Gehandicaptenbeleid	-107	31	0	-76	-76	0
6.31	OCSW Maatschappelijke opvang	-11.708	10.740	20	-948	-948	0
6.32	OCSW Verslaafdenhulpverlening	-3.287	2.462	-12	-837	-837	0
Totaal Onderwijs en Welzijn		-49.992	2.959	-137	-47.170	-49.843	2.673

Gezondheid				saldo	actuele	actuele	prognose
Pr.nr.	Dienst Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	begroting	saldo baten
		jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	2009	en
				mutaties	res.	2009	lasten 2009
4.05	HVD Infectieziektenbestrijding	-505	-234	0	-739	-739	0
4.06	HVD Openbare gezondheidszorg	-3.696	-439	45	-4.090	-3.987	-103
4.07	HVD Voorziening ouderen en gehandicapten	-7.080	-3.562	1.928	-8.714	-12.033	3.319
4.08	HVD Huishoudelijke verzorging	-7.828	-5.605	100	-13.333	-14.728	1.395
Totaal Gezondheid		-19.109	-9.840	2.073	-26.876	-31.487	4.611

Sport en cultuur				saldo	actuele	actuele	prognose
Pr.nr.	Dienst Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	begroting	saldo baten
		jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	2009	en
				mutaties	res.	2009	lasten 2009
6.08	OCSW Natuurmuseum	1.037	-1.140	120	17	-1.957	1.974
6.09	OCSW Stedelijke Muziekschool	-1.574	-1.200	0	-2.774	-2.780	6
6.11	OCSW Podiumkunsten	-6.097	-4.370	-2	-10.469	-9.934	-535
6.12	OCSW Beeldende kunst en musea	-5.961	-568	-2.540	-9.069	-9.056	-13
6.13	OCSW Film	-178	-334	0	-512	-513	1
6.14	OCSW Letteren en bibliotheek	-6.240	200	-6	-6.046	-6.047	1
6.15	OCSW Amateurkunst en kunsteducatie	-1.442	-524	-3	-1.969	-2.035	66
6.16	OCSW Overige culturele activiteiten	-1.480	219	113	-1.148	-1.190	42
6.17	OCSW (Sport)accomodaties	-671	-5.589	3.819	-2.441	-2.726	285
6.18	OCSW Zwembaden en Kardinges	-3.360	-4.524	0	-7.884	-7.764	-120
6.19	OCSW Sportondersteuning	-1.120	-1.185	198	-2.107	-2.160	53
6.21	OCSW Mediabeleid	-599	-19	-1	-619	-651	32
Totaal Sport en Cultuur		-27.685	-19.034	1.698	-45.021	-46.813	1.792

Integratie				saldo	actuele	actuele	prognose
Pr.nr.	Dienst Productgroep	realisatie	prognose	voor	begrote	begroting	saldo baten
		jan.-sept.	okt.-dec.	reserve-	mutaties	2009	en
				mutaties	res.	2009	lasten 2009
6.24	OCSW Minderhedenbeleid	-931	-775	-13	-1.719	-1.802	83
8.04	SZW Inburgering	-168	-62	102	-128	-169	41
Totaal Integratie		-1.099	-837	89	-1.847	-1.971	124

Overig en algemene middelen								
Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	actuele begroting 2009	prognose saldo baten en lasten 2009
1.02	DIA	Mobiliteit en consultancy	-785	-39	0	-824	-588	-236
1.03	DIA	Burgerzaken	-2.120	-1.088	0	-3.208	-3.547	-339
1.04	DIA	Belastingen	45.451	-266	0	45.185	43.491	1.694
1.06	DIA	G.I.C.	-1.037	-52	0	-1.089	-1.362	273
1.07	DIA	Groninger archieven	-1.504	-493	0	-1.997	-1.996	-1
1.08	DIA	Commerciële zaken	-1.401	-239	0	-1.640	-1.571	-69
1.09	DIA	Verzekeringen en verhaalszaken	-430	390	0	-40	3	-43
1.10	DIA	Rechtsbescherming	-920	-283	0	-1.203	-1.297	94
1.11	DIA	Centrale ICT Organisatie	-298	770	0	472	152	320
1.12	DIA	Totaal overig en concerttaken	-2.021	1.714	0	-307	-17	-290
1.13	DIA	Stad en Stadhuis	-246	-946	531	-661	-908	247
2.01	CT	Financiering lang vermogen	2156	154	0	2.310	-76	2.386
2.02	CT	Financiering kort vermogen	-75	689	0	614	652	-38
7.11	RO/EZ	Stadsdeelcoördinatie	-3536,754	1066,754	-535	-3.005	-3005	0
7.25	RO/EZ	Niet in exploitatie te nemen eigendommen	1	-1	0	0	0	0
6.33	OCSW	Algemene baten en lasten	1.615	-2.055	131	-309	481	-790
	RO/EZ	Overige stadsdelen	37	62	-1	98	45	53
9.01	BSD	Bestuursdienst	-7.777	-5.177	1.894	-11.060	-11.639	579
9.02	BSD	Bestuur	-2.216	-1.078	241	-3.053	-3.388	335
9.05	BSD	Volksvertegenwoordiging	-2.700	-1.198	171	-3.727	-3.837	110
Totaal Overig en Algemene Middelen			22.193	-8.069	2.432	16.556	11.593	4.963

Algemene inkomsten								
Pr.nr.	Dienst	Productgroep	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	actuele begroting 2009	prognose saldo baten en lasten 2009
1.05	DIA	Dienstverlening arbeidszaken	-585	-509	-290	-1.384	-1.415	31
9.03	BSD	Concernstelposten	11.281	-587	25.624	36.318	27.859	8.459
9.04	BSD	Gemeentefonds	192.093	63.583	0	255.676	251.676	4.000
Totaal Algemene inkomsten			202.789	62.487	25.334	290.610	278.120	12.490

Programma							
Programma	realisatie jan.-sept.	prognose okt.-dec.	saldo voor reserve- mutaties	actuele begrote mutaties res.	actuele begroting 2009	prognose saldo baten en lasten 2009	
Totaal Werk en Inkomens	-42.939	-32	-1.882	-44.853	-44.606	-247	
Totaal Vestigingsklimaat	-20.635	-14.418	-3.465	-38.518	-39.493	975	
Totaal Leefomgeving	-36.680	-21.881	4.022	-54.539	-56.734	2.195	
Totaal Woonklimaat	1.281	-15.860	-1.234	-15.813	-13.878	-1.935	
Totaal Duurzame Ontwikkeling	-1.714	-1.524	-1.778	-5.016	-4.888	-128	
Totaal Onderwijs en Welzijn	-49.992	2.959	-137	-47.170	-49.843	2.673	
Totaal Gezondheid	-19.109	-9.840	2.073	-26.876	-31.487	4.611	
Totaal Sport en Cultuur	-27.685	-19.034	1.698	-45.021	-46.813	1.792	
Totaal Integratie	-1.099	-837	89	-1.847	-1.971	124	
Totaal Overig en Algemene Middelen	224.982	54.418	27.766	307.166	289.713	17.453	
Totaal programma's	26.410	-26.050	27.152	27.513	0	27.513	